

וכי עבירת חוט צמר לבגד צמר — צבעיה בצבע תכלת.

אבל חוט צמר לבגד פשתים, וחוט פשתים לבגד צמר — לא תעשה.

לכן כתב רחמנא "צמר ופשתים", לייתור, לדרוש סמוכים, ולהשמיענו: דאפילו חוט צמר לבגד פשתים, (1) וחוט פשתים לבגד צמר אפשר לעשות.

והוינן בה: תינח לתנא דבי רבי ישמעאל, ה-א האומר שכל מקום שנאמר בו בגד הוא רק בגד של צמר או פשתים, שפיר מיותר "בגד ופשתים" כדי לדרוש סמוכים, ולהתיר כלאיים בציצית.

אלא לרבנן, הסוברים שבכל מקום שנאמר בגד הוא כולל את כל המינים, ו"צמר או פשתים" האומר בכלאיים אינו מיותר, כי צריך אותו לומר שאין כלאיים אלא מצמר ופשתים — מנא להו שעשה דוחה לא תעשה?

ומשנינן: בכל זאת איצטריך "צמר ופשתים", גם אם אין סבורים כדרבא שכל בגד חייב בציצית.

כי סלקא דעתך אמינא שאפילו לתנא דבי רבי ישמעאל יש לדרוש בבגד צמר או בפשתים, כי כמו דיוקא דרבא, הכנף — מין כנף.

אך לדרוש זאת באופן חלקי, שיתאים עם תנא דבי רבי ישמעאל, כשהמדובר בפסוק הוא רק בבגדי צמר ופשתים, ולא בבגדים של שאר מינים!

והכי קאמר רחמנא:

עביד ליה חוט של ציצית צמר לבגד צמר, וחוט של ציצית פשתים לבגד פשתים.

ובכך יתקיים "הכנף" — מין כנף! אלא שזה יתקיים רק בצמר ובפשתים, ולא במין אחר.

צמר לבן? והרי הבגד הוא כבר כלאיים, ומה תוספת כלאיים יש בעוד שני חוטים. והרי כיון שהתירה התורה ללבוש את בגד הכלאיים של פשתן עם חוטי צמר תכלת, הרי מותר ללבוש את בגד הכלאיים הזה, ותוספת חוטי צמר לבן לא תאסרנו!

ועוד, מה יועיל אם יטיל עתה שני חוטים לבנים מפשתן לבגד, והרי הבגד כבר כלאיים מכח חוטי צמר התכלת שבבגד הפשתים, ונמצא שמטיל חוטי פשתים בבגד שיש בו גם צמר!

ותירץ הגר"ש רוזובסקי [חדושי רבי שמואל] על פי יסודו של הגר"ח, שיש שתי צורות של כלאיים: האחת, אם עירב צמר ופשתים ביצירת חוט הכלאיים, וארג מהחוטים בגד, הרי עצם

1. התוס' [בד"ה דאפילו] כתבו מותר ליתן שני חוטי צמר לבן בבגד פשתים, אף על פי שאפשר ליתן שני חוטי פשתים לבנים בבגד הפשתים, כי "מיגו" שחוטי הצמר של תכלת מותר ליתנם בבגד פשתים, מותר ליתן בבגד פשתים גם חוטי לבן של צמר.

והרשב"א הביא בשם גדולי המפרשים שחולקים על סברא זו, כי לפי ריש לקיש כל מקום שאפשר לקיים שניהם, אין עשה דוחה לא תעשה, ולא אומרים "מיגו", אלא צריך להטיל בבגד פשתים חוטי לבן מפשתים, ורק את חוטי התכלת, שהם צמר, מטילים בפשתים.

והקשו האחרונים, מדוע אסור ליתן בבגד הפשתים שיש בו כבר חוטי צמר תכלת גם חוטי